

УДК 91 : 004.738.5

Л.І. Зеленська

Дніпропетровський національний університет

НЕГАТИВНІ СТОРОНИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТУ В ГЕОГРАФІЧНІЙ ОСВІТІ

Вступ. Сучасний стан географічної освіти неможливо уявити собі без так званого "Інтернет-ресурсу". Світова мережа (Інтернет) — важливе джерело географічної інформації (як приклад, наведемо сайт "Довідник ЦРУ по країнах світу"—www.cia.gov/cia_publications/factbook), джерело космічних знімків, навчальних програм, тестових завдань та ін. Але досвід використання Інтернету у навчальному процесі дозволяє нам узагальнити і деякі негативні питання, пов'язані із залученням Інтернету до географічної освіти.

Вихідні передумови. Сучасна література з комп'ютерних технологій в освіті багата оптимістичними прогнозами: "Комп'ютерна мережа між домом і класом, учителем і адміністрацією", "...участь у мандрівках історичними епохами і космічним простором", "...незабаром закінчиться монополія школи на освіту" та ін. [1]. Особливо наполягає на позитивній ролі Інтернету його "батько" Вінгон Сірф, який в інтерв'ю "The Wall street journal" (17 червня 1996 р.) сказав: "Упевнений, що не буду соромитися свого передбачення: 2010 року Інтернет стане настільки ж поширеним, як і телефонна мережа" [1]. Зустрічаються й міркування про негативний вплив Інтернету. Вважає думка Білла Гейтса — президента компанії Microsoft, який порівняв Інтернет з припливом: "Його хвилі заллють комп'ютерну індустрію та інші галузі виробництва, затоплюючи тих, хто так і не навчився триматись на плаву".

Формування цілей та завдань. Метою роботи є акцентування уваги на деяких негативних сторонах використання Інтернету в географічній освіті, а саме, — впливу на якість освіти окремої недостовірної географічної інформації, яку отримують охоплені навчанням за запитами. Друге завдання — розробка плану дій фахівців у галузі географічної освіти, які повинні оцінювати надійність

сайтів з точки зору їхньої здатності формувати об'єктивні географічні образи території та якісні знання.

Виклад основного матеріалу. Сучасну методику наукових досліджень у географії неможливо уявити собі без використання інформаційної бази Інтернету. Покоління викладачів, яке зараз працює в галузі географічної освіти, опанувати комп'ютерну мережу вже отримавши традиційні географічні знання. Студенти зараз вступають до вищих навчальних закладів з практичними знаннями та навичками використання найвідоміших пошукових систем (Rambler, Yandex та багатьох ін.). Здається, що більшість студентів повинна вважати, що Інтернет — більш зручне джерело інформації, ніж книга. Але наше соціологічне опитування студентів, які навчаються за рівнем магістра, показало інші міркування. Зупинимось більш детально на методиці оцінки ролі Інтернету в географічній освіті. Була розроблена анкета з відкритими питаннями:

1. Інтернет — це універсальний засіб отримання або передавання інформації? Що Ви ставите на перше місце як джерело інформації — Інтернет чи традиційні засоби (книги, атласи)?
2. Скільки часу Ви витрачаєте за тиждень на використання інформаційних ресурсів Інтернету?
3. Назвіть загальнодоступні бібліотечні каталоги, до яких Ви звертаєтесь під час пошуку інформації географічного напрямку в Інтернеті.
4. Які пошукові системи частіше від інших Ви використовуєте для пошуку фахової інформації в Інтернеті?
5. Для пошуку картографічних матеріалів Ви надаєте перевагу традиційним джерелам чи ресурсам Інтернету?

Аналіз відповідей показав, що 100% респондентів надають перевагу традиційним джерелам географічної інформації: вербальним засобам навчання (книжкам, енциклопедіям, фаховим періодичним виданням тощо), картографічним джерелам (атласам, картам, аеро- і космознімкам). Така ситуація, на наш погляд, склалася тому, що майбутні магістри географії вже достатньо освічені особистості, які розуміють, що цінність інформації полягає у

її надійності, структурованості. Вони вже в змозі оцінити, що інформація в Інтернеті — недостатньо чітко виокремлює саме базові географічні знання.

1. Власний досвід використання інформаційного ресурсу Інтернету та соціологічні опитування магістрів дозволили сформулювати такі головні недоліки інформації: Недостатньо чітке виокремлення передусім базових знань, бо саме базові знання розчинені в другорядній інформації;

2. Неповна відповідність базових знань сучасним досягненням географічної науки;

3. Несертифікованість мультимедійної навчальної продукції.

Які висновки можна зробити стосовно діяльності викладачів у даній ситуації? Педагогічна практика вищої школи вимагає від викладача дуже високого фахового рівня, творчих, аналітичних, комунікативних здібностей і компетенцій. Рекомендуємо викладачам стати "інтелектуальними навігаторами" — навчити студентів самостійно опановувати нову інформацію, здійснювати самостійний пошук і відбір інформації. Фахівець спрямовано докладає зусилля, щоб зробити діяльність студентів продуктивною. Він рекомендує студентам інформаційні канали, які попередньо перевірені. Важливою процедурою для фахівців є виділення провідних ідей, іншими словами — "генералізація знань", з якими треба знайомити охоплених навчанням. Щоб "некерований, недоброякісний" Інтернет-ресурс не заважав отримувати якісну географічну інформацію, треба керувати процесом його використання.

Висновки. Перелік запропонованих у даній роботі дій далеко не повний, але перспективне сучасне джерело географічної і картографічної інформації Інтернету потребує постійного й оперативного реагування науковців і викладачів, які повинні стати "менеджерами сучасних географічних знань"

Література:

1. Драйден Г., Вос Д. Революція в навчанні / Перекл. з англ. М. Олійник. Львів: Літопис, 2005. - 542 с.

2. В.Г. Кремень. Якісна освіта: сучасні вимоги // Педагогіка і психологія. - 2006. - №14(53). - С. 5-17.